O Jaszczurówce.

Sprawozdanie przedstawione na posiedzeniu Komisyi przemysłowo-lekarskiéj Tow. lek. krak. w dniu 16 marca 1892 przez Prezesa tegoż Towarzystwa

Doc. Dr. St. Ponikłę.

Rzadko spostrzega się tak piękne wyniki przedsiębiorczości i zapobiegliwości prywatnéj, jakie uderzają odwiedzającego znane uzdrowisko górskie w najbliższem sąsiedztwie Zakopanego, Jaszczurówką zwane. Przed niewielu laty dziki zakątek górski dostępny tylko turyście pieszo wędrującemu, przeistoczył się obecnie w uzdrowisko odpowiadające prawie wszelkim wymogom nowoczesnym. Miejsce ścieżki, potem drożyny, granitami zawalonéj, zajęła dzięki długoletnim staraniom właściciela droga bita, szeroka, mimo górskiego terenu z nieznacznem wzniesieniem i spadkiem przebiegająca, na któréj najcięższe powozy z łatwością kursować mogą. Miejsce dawniéj prawie niezamieszkane, zabudowane zostało pięknemi willami w stylu szwajcarskim, między któremi dominuje hotel wielki, mieszczący kilkanaście ubikacyj dobrze umeblowanych, opatrzonych piecami, między temi wielką salę restauracyjną i do zabaw.

Rozpatrzmy w krótkości historyję rozwoju i postępu Jaszczurówki w ciągu ostatnich kilku lat:

1) W r. 1883, 84 i 85 kąpiele w cieplicy były wydzierżawione Drowi Piaseckiemu, który utrzymywał dozorcę i wysyłał tam swych pacyjentów dla używania kąpieli. Woda cieplicza była wtedy ujęta w jeden skromnych rozmiarów basen drewniany otwarty.

2) W r. 1886 basen podzielono na 2 części, jeden dla mężczyzn, drugi dla kobiet, postarano się o lepszą posługę

i o większy zapas bielizny kąpielowéj. Restauracyi nie było żadnéj, tylko szynk w dawnym budynku karczemnym, gdzie tylko pospolite trunki i czasem przekąski niektóre sprzedawano.

3) W r. 1887 przebudowano gruntownie łazienki: baseny oba złączono w jeden, który dla mężczyzn przeznaczono, zaś dla kobiet urządzono drugi basen tych samych rozmiarów. W powiększonych w ten sposób basenach można wygodnie pływać. Biletów kąpielowych w tym roku sprzedano 3.269 i 62 kart sezonowych. Restauracyi jeszcze nie było, ani mieszkań do wynajęcia.

4) W r. 1888 stanął hotel 1-piątrowy z dużą salą i 10 pokojami. Otwarto restauracyję i urządzono ścieżkę serpentynową na szczyt góry Nosal.

5) W r. 1889 wystawiono opodal hotelu domek o 4 pokojach na mieszkania dla gości. Sprzedano 2.444 biletów i 45 kart sezonowych.

6) W r. 1890 wystawiono nową willę na wzgórzu o 8 pokojach i kuchni. Rozpoczęto budowę gościńca z Zakopanego do Jaszczurówki. Restauracyja była przez cały sezon otwartą. Biletów sprzedano 4369 i 193 kart sezonowych. Mieszkania wszystkie były zajęte.

7) W r. 1891 zostały rozszerzone lokale restauracyjne w hotelu przez dodanie czytelni i sali bilardowéj. Restauracyję urządzono celem zaspokojenia wyższych wymagań. lecz niewłaściwy zarząd restauracyą z powodu przesadzonych cen nie odpowiedział warunkom miejscowym. Nowy hotel o 20 pokojach wybudowano, przybudowano nowy basen kryty tak, że obecnie są 2 otwarte baseny i jeden kryty. Omalowano wszystkie domy olejno, zaprowadzono latarnie przy drogach i domach. Droga z Zakopanego została do samego zakładu doprowadzoną.

8) Na r. 1892 wydzierżawił właściciel restauracyję restauratorowi z Zakopanego, Pawlicy, który ją będzie utrzymywać na stopie odpowiadającéj wszelkim wymaganiom gości przy skromnych cenach. Zarazem restaurator będzie utrzymywać kawiarnię i trafikę.

Obecnie tedy zakład w Jaszczurówce rozporządza:

1) trzema basenami obszernemi, wodą cieplicą, wypełniającemi się,

2) 50-ciu pokojami należycie umeblowanemi, opatrzonemi piecami i wygodnie urządzonemi (w 2 hotelach, willi i domie mieszkalnym) z odpowiednią posługą,

3) restauracyją i kawiarnią w hotelu,

4) ścieżką kuracyjną „à la Oertel“ na Nosal od 907—1215 m.

Dostęp do zakładu z Zakopanego bardzo jest łatwy, wygodny, gościńcem bitym, szerokim, powozowym.

Czynniki lecznicze naturalne są: 1) wzniesienie 907 m., 2) sąsiedztwo bezpośrednie rozległych lasów świerkowych (także liczne modrzewie) podtatrzańskich, 3) woda cieplicza o 20·4° C. ciepłoty, uboga w składniki stałe (cieplica obojętna, acratotherma), 4) Klimat podalpejski o miernéj wilgotności.

Wskazania lecznicze same przez się się nastręczają, dlatego wymieniać ich nie będę. Jaszczurówka jest miejscem klimatycznem podalpejskiem, gdzie jest zarazem dana sposobność do używania tonizujących kąpieli o stałej ciepłocie.

Z powyższego opisu wynika, iż działalność właściciela celem rozwoju uzdrowiska zasługuje na uznanie, a uzdrowisko jest godne poparcia.

To też Komisyja przemysłowa Tow. lek. krak. zgodnie z uchwałą Towarzystwa na posiedzeniu z dnia 16/III 1892 powziętą, wyraża Wnemu p. Adamowi Uznańskiemu uznanie za energiczne i skuteczne wieloletnie działanie celem rozwoju „Jaszczurówki“ i sądzi, że zalety klimatyczne i balneoterapeutyczne tego uzdrowiska w zupełności usprawiedliwiają dalsze postępowanie na obranéj drodze. „Jaszczurówka“ bowiem jest niepośledniem miejscem klimatycznem i leczniczem w licznych stosownie dobranych przypadkach chorobowych, oraz tonizującem miejscem pobytu letniego dla zdrowych, wypoczynku potrzebujących.

Osobne odbicie z „Przeglądu Lekarskiego“ 1892. Nr. 19.

Kraków, 1892. — Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarządem A. M. Kosterkiewicza.